

Inspraakverslag Ruimtelijke Visie duurzame energieopwekking 2019

Inleiding

Om onze gemeente klimaatneutraal te maken, moeten we op grote schaal duurzame energie opwekken. We hebben hiervoor een ontwerpversie van de '[Ruimtelijke Visie duurzame energieopwekking 2019](#)' opgesteld. Hierin staat waar de gemeente Berg en Dal ruimte wil maken voor de grootschalige opwekking van duurzame energie. Het college heeft op 4 juni 2019 ingestemd met het ontwerp.

De Visie lag vanaf 12 juni 2019 zes weken ter inzage voor inspraak. Deze reacties zijn hieronder beknopt weergegeven en beantwoord. Voor zover daarvoor aanleiding was hebben we de Visie hierop aangepast. Tezamen met dit inspraakverslag stelt het college de Visie vast. Ook bieden we de Visie aan de gemeenteraad aan. De gemeenteraad kan de Visie eveneens vaststellen.

Binnengekomen inspraakreacties

In totaal hebben wij 39 reacties ontvangen, waarvan er een aantal gelijkkluidend zijn. De gelijkkluidende reacties zijn hieronder samengevoegd

Nr.	Naam	Datum ontvangen	Toelichting
1	Betrokkene 1	09-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78161)
2	Betrokkene 2	19-07-19	Drie inwoners (Kenmerk zaak: Z-19-78428 en Z-19-78430; zelfde zienswijzen)
3	Betrokkene 3	19-07-19	Waterschap Rivierenland (Kenmerk zaak: Z-19-78429)
4	Betrokkene 4	19-07-19	Adviesbureau namens twee cliënten (Kenmerk zaak: Z-19-78431; Z-19-78486; zelfde zienswijzen)
5	Betrokkene 5	19-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78481)
6	Betrokkene 6	23-07-19	Ooij's Moois (Kenmerk zaak: Z-19-78485)
7	Betrokkene 7	22-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78487)
8	Betrokkene 8	22-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78488 en Z-19-78494)
9	Betrokkene 9	22-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78489)
10	Betrokkene 10	23-07-19	ZLTO namens inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78490)
11	Betrokkene 11	23-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78491)
12	Betrokkene 12	23-07-19	Stichting Wiek II (Kenmerk zaak: Z-19-78493)
13	Betrokkene 13	23-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78496)
14	Betrokkene 14	24-07-19	ZLTO afdeling Rijk van Nijmegen (Kenmerk zaak: Z-19-78501)
15	Betrokkene 15	24-07-19	Schiphorst bemiddeling en advies namens cliënt Z-19-78503
16	Betrokkene 16	24-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78504)
17	Betrokkene 17	24-07-19	Mini Camping De Hoge Hof (Kenmerk zaak: Z-19-78505)

18	Betrokkene 18	24-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78506)
19	Betrokkene 19	24-07-19	Wijkraad De Bisselt (Kenmerk zaak: Z-19-78519)
20	Betrokkene 20	24-07-19	Woonvereniging de Papenberg (Kenmerk zaak: Z-19-78520)
21	Betrokkene 21	25-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: Z-19-78541 en Z-19-78549)
22	Betrokkene 22	25-07-19	Provincie Gelderland (Kenmerk zaak: 78547)
23	Betrokkene 23	25-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 78548)
24	Betrokkene 24	25-07-19	Werkgroep Milieubeheer Berg en Dal (Kenmerk zaak: 78550 + aanvulling 102054)
25	Betrokkene 25	25-07-19	Stichting Toerisme en Recreatie Berg en Dal (STER) (Kenmerk zaak: 78551)
26	Betrokkene 26	25-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 78552)
27	Betrokkene 27	25-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 78553)
28	Betrokkene 28	29-07-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 78589)
29	Betrokkene 29	29-07-19	Stichting Landschap Ooijpolder-Groesbeek (Kenmerk zaak: 78591)
30	Betrokkene 30	20-08-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 79271)
31	Betrokkene 31	20-08-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 79274)
32	Betrokkene 32	26-08-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 79445)
33	Betrokkene 33	26-08-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 79451)
34	Betrokkene 34	26-08-19	Zyffich Energy (Kenmerk zaak: 79450)
35	Betrokkene 35	27-08-19	Inwoner (Kenmerk zaak: 79458)

Beantwoording zienswijzen

Betrokkene 1	
Zienswijze	Antwoord
De betrokkene vindt het goed dat het college met de ontwikkeling van een ruimtelijke Visie duurzame energieopwekking haar eigen verantwoordelijkheid pakt.	We waarderen deze opmerking van betrokkene.
Betrokken meent dat de aanpak onvoldoende de landschappelijke kwaliteit en opgaven in onze gemeente respecteert. Het gaat te snel voorbij aan vigerend beleid, waaronder het in 2015 vastgestelde Landschapsontwikkelingsplan en de Kernkwaliteiten Gelderse Nationale Landschappen. Deze aanpak waarborgt in de nieuwe ruimtelijke Visie onvoldoende het behouden en versterken van het landschap.	<p>Het college meent dat de aanpak bijdraagt aan het behalen van de randvoorwaarden, zoals gesteld in de Visie, namelijk maatschappelijke en landschappelijke draagkracht. De opkomst en intensiteit van de bijeenkomsten Kansenskaart Duurzame Energie toont naar ons oordeel aan hoe dit leeft onder onze inwoners. Het college meent daarom ook dat niet licht voorbij kan worden gegaan aan de uitkomsten uit die bijeenkomsten, zoals verwoord in de Visie.</p> <p>Het Landschapsontwikkelingsplan (hierna: LOP) vormt een belangrijk onderdeel voor deze Visie en concrete initiatieven. Het LOP vormt ook een randvoorwaarde bij elk initiatief. Dit is passend bij het eerste uitgangspunt van het LOP: het landschap is het raamwerk voor en biedt ruimte voor initiatieven. De gemeente begeleidt kansrijke initiatieven vanaf het prilleste begin in de goede richting. Het college is daarmee van oordeel dat de Visie voldoende rekening houdt met het vigerende beleid.</p> <p>De Kernkwaliteiten Gelderse Landschappen vormen een bijlage bij de Omgevingsvisie Gelderland 2014. Deze Visie van de Provincie is integraal onderdeel van ons stoplichtmodel voor zonne-energie geweest. Wij menen dat voldoende rekening is gehouden met de Kernkwaliteiten.</p>
Betrokkene stelt voor zoekgebieden te voorzien van een prioritering of een score aan de hand van vooropgestelde criteria en binnen de zoekgebieden meer te differentiëren naar kansrijkheid	Het college begrijpt de wens om meer zicht te hebben op de kansrijkheid van een initiatief. Onze Visie is echter uitnodigend van aard, waarbij voor de zoekgebieden de randvoorwaarden gelden voor de ontwikkeling. Deze randvoorwaarden zijn deels gebonden aan de

	omgeving, maar deels ook de inhoud van het initiatief. Op voorhand is daarmee naar ons oordeel niet met zekerheid te stellen welke locatie kansrijk zijn en welke minder. Dit betreft maatwerk bij elk initiatief. Juist vanwege het innovatieve karakter van de materie achten wij dat een juiste route.
Betrokkene adviseert het standpunt ten aanzien van windenergie te heroverwegen	Het college is van oordeel dat er voor het plaatsen van windmolens onvoldoende draagvlak is bij onze inwoners. Dit bleek ook uit de resultaten van de bijeenkomsten Kanskaart Duurzame Energie. Daarmee heeft zonne-energie de voorkeur boven windenergie. Tegelijkertijd realiseren ook wij ons dat er een aanzienlijke druk op het landschap ontstaat met de huidige visie en dat ook deze discussie op termijn nader gevoerd zal worden.
<i>Verwerking</i>	
De reactie geeft geen aanleiding om de Visie aan te passen.	

Betrokkene 2	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene feliciteert het college met de uitgesproken ambities, en ondersteunt de gedachte, maar het mag wel wat ambitieuzer.	Wij danken betrokkene voor de uitgesproken waardering. We zijn van oordeel dat we met de ruimtelijke Visie een ambitieus programma hebben opgesteld, waarbij we een goede middenweg hebben gevonden tussen het opwekken van meer energie en het zoveel mogelijk behouden en versterken van ons bijzondere landschap.

Enkele vragen, die naar onze mening te weinig of niet aan bod komen in deze Visie, willen wij hierbij aan de orde stellen.

1. Is deze energie beschikbaar op de tijdstippen, waarop wij haar ook nodig hebben?
2. Is de snelle aanleg van een aantal zonneweiden de enige en de gewenste manier om die doelstelling snel te halen?

1. Er zal voldoende energie beschikbaar zijn, ook op de tijdstippen dat de vraag naar energie hoger is dan we duurzaam opwekken, zoals in de winter. Wel zal het aanbod van duurzame energie in de zomermaanden hoger liggen, terwijl de vraag naar energie lager is. Dat betekent dat het aandeel duurzame energie in de wintermaanden kleiner zal zijn dan in de zomermaanden.
2. De ruimtelijke Visie beslaat de periode tot en met 2023. Gezien de voorkeuren van onze inwoners zijn de aanleg van zonnelvelden het meest realistisch om te komen tot het gewenste aandeel voor duurzame energie van 16%.

Uiteraard steunen wij ook de installatie van zonnepanelen op daken van particulieren, bedrijven en openbare gebouwen. Daarom is hiervoor subsidie mogelijk. De subsidie bedraagt een derde van de kosten met een maximum van € 500,- per maatregel. Zie [onze website](#) voor meer informatie hierover.

Het college is van oordeel dat er voor het plaatsen van windmolens onvoldoende draagvlak is bij onze inwoners. Dit bleek ook uit de resultaten van de bijeenkomsten Kansenskaart Duurzame Energie. Daarmee heeft zonne-energie de voorkeur boven windenergie.

Tegelijkertijd realiseren ook wij ons dat er een aanzienlijke druk op het landschap ontstaat met de huidige visie en dat ook deze discussie op termijn nader gevoerd zal worden.

<p>3. Op welke manier gaan we onze huizen verwarmen?</p> <p>4. In hoeverre is het netwerk geschikt voor de omschakeling naar duurzame energiebronnen?</p>	<p>Waterkracht uit de Waal lijkt in theorie een mogelijkheid, maar op dit moment, zeker tot 2023, zien wij hier onvoldoende ontwikkelingen in.</p> <p>3. Deze ruimtelijke Visie reikt in eerste instantie tot 2023. Daarbij speelt deze vraag niet. Na 2023 zal dat steeds meer een rol gaan spelen. De door u genoemde methoden kunnen daarbij een rol gaan spelen. Wij volgen innovaties op gebied van duurzaamheid, energiebesparing en verwarming op de voet.</p> <p>4. We kijken in het onderhavige ruimtelijke beleid vooral naar waar we de kansen zien. De omschakeling naar duurzame energie heeft ook consequenties voor het energienetwerk. De netwerkbeheerder is op de hoogte van de door ons genomen stappen. Het past binnen de verantwoording van de netwerkbeheerder om hiervoor passende maatregelen te nemen.</p>
<p>Betrokkene vraagt in hoeverre er een verbinding gemaakt kan worden met de ontwikkeling van een waterstofeconomie in onze gemeente</p>	<p>Met de huidige stand der techniek is onvoldoende duidelijk op welke manier en op welke schaal de productie van waterstof of een andere energiedrager het meest efficiënt zal zijn. Dit is een vraag die ook niet ter beantwoording voorligt in de ruimtelijke Visie, gezien de tijdspanne tot 2023 hiervan.</p>
<p>De gemeente zou ook de installatie van een aangepast stopcontact, wanneer men overschakelt op koken met een inductieplaat, kunnen subsidiëren.</p>	<p>Er is waardering voor het voorstel om een aangepast stopcontact, te subsidiëren. Deze wordt in verdere overweging genomen, maar valt buiten het bestek van deze ruimtelijke Visie.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 3: waterschap Rivierenland</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>

Het Waterschap waardeert de ruimte die de Visie biedt voor de plaatsing van zonnepanelen bij rioolwaterzuiveringsinstallaties. Dit sluit aan bij de ambities van het waterschap Rivierenland	Wij danken betrokkene voor de waardering en stellen vast dat de ruimtelijke Visie daarmee een goede basis vormt voor de realisatie van de gezamenlijke ambities zonneparken te plaatsen bij de rioolwaterzuiveringsinstallaties.
De kansen voor drijvende zonnepanelen op oppervlaktewater worden onderschreven. Het waterschap is kwaliteitsbeheerder van binnendijks gelegen oppervlaktewater en wilt vanuit dat perspectief vroegtijdig betrokken worden bij initiatieven op oppervlaktewater.	In geval van initiatieven zullen wij het waterschap vroegtijdig betrekken om tot een gedragen plan te komen overeenkomstig de randvoorwaarden in de Visie.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkenen 4	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkenen willen graag zonnepanelen op twee van hun percelen (R221 en R423) plaatsen. Een perceel ligt deels binnen en deels buiten het zoekgebied nabij Klein-Amerika, het tweede perceel ligt er buiten, maar tegen het zoekgebied aan. Kan het zoekgebied vergroot worden zodat deze percelen in zijn geheel in het zoekgebied vallen?	Wij stellen met betrokkenen vast dat de genoemde percelen deels wel en deels niet in het zoekgebied voor grootschalige zonnevelden is gelegen. Wij hebben geen overwegende redenen om gedeelten van de genoemde percelen buiten het zoekgebied te houden. We stemmen daarom in met het verzoek van betrokkenen.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de kaart bij de ruimtelijke Visie aan te passen en de genoemde percelen toe te voegen als zoekgebied 'Grootschalig: zonnevelden op land'.	

Betrokkene 5:	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene vraag om het zoekgebied Klein Amerika niet te belasten met zonnepanelen, omdat: 1). Het ligt op een grondmorene uit de voorlaatste ijstijd. Is geologisch interessante en belangwekkende smeltwaterdalen (Zevendalse Baan en Zevendal). 2). Het gebied is recreatief belangrijk (Pieterpad, nabijgelegen campings).	Het college begrijpt de zorgen van betrokkene en waardeert zijn inbreng. De Visie biedt echter eerst en vooral een kader voor het opwekken van duurzame energie, zodat initiatiefnemers op basis daarvan mogelijkheden kunnen onderzoeken. Wat betreft het zoekgebied Klein Amerika stellen wij vast dat één van de uitkomsten uit de inwonersbijeenkomsten was dat zonnevelden in deze gebieden onder omstandigheden mogelijk zijn. Wij hechten het

	<p>nodige belang aan deze uitkomst. Ook het landschappelijke beleid van Berg en Dal en landelijke regelgeving sluit deze locatie niet bij voorbaat uit.</p> <p>Daar staat tegenover deze gebieden een hoog landschappelijke en geologische waarde hebben en op die manier ook zeer worden gewaardeerd door inwoner en recreant. Bovendien is het moeilijk voorstelbaar dat een initiatief mogelijk is dat voldoet aan de maatschappelijke en landschappelijk randvoorwaarden die de Visie stelt.</p> <p>Dit overwegende besluit het college om de zoekgebieden ten zuidoosten van de 1e Colonjes alsnog te laten vervallen. We passen de kaart hierop aan.</p>
Met de weerstand tegen de windmolens van een aantal jaren geleden, nu niet zelf zonnepanelen plaatsen tegen de grens met de Gemeente Mook en Middelaar.	Uiteraard geldt dat we van onze burens geen last vragen die we zelf niet wensen te dragen. Dat betekent dat we bij concrete initiatieven aan de initiatiefnemers zullen vragen om ook de inwoners van de naburige gemeente nadrukkelijk te betrekken bij het opstellen van plannen en het beoordelen daarvan.
Verplaats het zoekgebied naar gebied tussen bosrand, Biesseltsebaan en Knapheideweg: Gebied is landschappelijk en toeristisch minder interessant	In lijn met dit voorstel hebben we het zoekgebied uitgebreid met een aantal percelen tussen bosrand, Biesseltsebaan en Knapheideweg. Zie hiervoor verder de beantwoording bij betrokkene 4.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de kaart bij de ruimtelijke Visie aan te passen en om de zoekgebieden ten zuid-oosten van de 1e Colonjes alsnog te laten vervallen als zoekgebied 'Grootschalig: zonnevelden op land'.	

Betrokkene 6	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene complimenteert de gemeente met de presentatie van de ruimtelijke Visie duurzame energieopwekking 2019.	Wij danken betrokkene voor de waardering.
Hij verzoekt om Ooij's Moois aan te wijzen als zoekgebied, te honoreren als pilot, omdat:	Momenteel hebben we drie zoekgebieden aangewezen binnen onze gemeenten. De Ooijpolder valt daarbuiten. Het betreft

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ooij's Moois een bijdrage wil leveren aan de energietransitie; 2. Het hier goed inpasbaar is; 3. Het gebied ook al in de ontwerp sessies is aangegeven als potentiële locatie 4. Om ruimte te bieden om elders, bijvoorbeeld Nederrijk het zoekgebied te verkleinen omdat daar de landschappelijke waarde te groot zijn en inpasbaarheid niet mogelijk is. 	<p>landschappelijk zeer fraai natuurgebied waar zonnevelden bijzonder onwenselijk zijn. In dat gebied geldt 'nee, tenzij'.</p> <p>Wij zien gezien onze systematiek dan ook geen mogelijkheid om het perceel van betrokkene aan te wijzen als zoekgebied.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 7</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene is het met de gemeente eens dat er meer duurzame energie opgewekt moet worden en dat de tijd van afwachten voorbij is.</p>	<p>Wij kunnen met betrokkene instemmen dat de noodzaak is om meer duurzame energie te realiseren, maar dat dit niet ten koste van ons bijzondere landschap mag gaan.</p>
<p>Daarbij geeft betrokkene aan dat we niet overhaast aan de slag moeten gaan, omdat we daarmee ons landschap te zeer belasten.</p>	<p>Juist omdat we niet overhaast willen handelen hebben we gedurende anderhalve jaar inwoners de mogelijkheid gegeven mee te praten over de inhoud van onze ruimtelijke Visie, via vier bewonersbijeentkomsten en dit inspraaktraject. De voorkeuren van onze inwoners beschouwen wij als één van de twee bouwstenen voor dit beleid.</p> <p>Bovendien start een concreet initiatief altijd met procesparticipatie. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg voert met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders. Doel is om een zo groot mogelijk draagvlak te realiseren.</p> <p>Wij zijn daarmee van oordeel dat we niet overhaast te werk zijn gegaan. Integendeel, we menen dat er sprake is van een zorgvuldige benadering.</p>

<p>Betrokkene geeft aan dat daarom in het gebied tussen Leuth en Millingen aan de Rijn gekeken moet worden naar de mogelijkheden om (kleinere) windmolens om te combineren met zonneparken.</p>	<p>Wat betreft windmolens hebben wij vastgesteld dat juist daarvoor onvoldoende draagvlak is bij onze inwoners. Dit bleek uit de resultaten van de bijeenkomsten Kansenskaart Duurzame Energie. Daarmee heeft zonne-energie op dit moment de voorkeur boven windenergie.</p> <p>Tegelijkertijd realiseren ook wij ons dat er een aanzienlijke druk op het landschap ontstaat met de huidige visie en dat ook deze discussie op termijn nader gevoerd zal worden. In 2020 start er een nieuwe verkenningsronde wat betreft windmolens. Daarmee is niet gezegd, maar ook niet ondenkbeeldig dat in de periode na 2023 windenergie alsnog benut gaat worden.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen</p>	

<p>Betrokkene 8</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene vindt het goed dat de gemeente Berg En Dal inzet op duurzame energie, maar vindt wel dat we moeten oppassen dat Berg en Dal als “nationaal landschap” haar status van uniek gebied niet verliest</p>	<p>Wij danken betrokkene voor de waardering voor onze inzet. Wij stemmen met betrokkene in dat het noodzakelijk is om meer duurzame energie te realiseren, maar dat dit niet ten koste van ons unieke landschap mag gaan.</p>
<p>Waarom is het gebied rondom het Schildbroek in de Visie ingekleurd, terwijl dit niet is ingekleurd op de advieskaart van Royal Haskoning?</p> <p>Dit gebied aanwijzen is niet goed omdat:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1). Het vergezicht hier uniek is en onvervangbaar; 2). Het historisch bouwlint aan de Cranenburgsestraat tenietgedaan wordt. 	<p>Het is correct dat het gebied rondom Schildbroek oorspronkelijk niet was opgenomen als zoekgebied voor grootschalige zonnevelden (pagina 15 van het rapport van Royal Haskoning).</p> <p>Uit de verzamelkaart van de inbreng van de bewonersbijeenkomsten (pagina 11) bleek juist dat dit gebied wel werd gezien als expliciete locatie voor grootschalige zonnevelden.</p> <p>In een zoekgebied zal een concreet initiatief enkel gehonoreerd worden mits wordt voldaan aan de gestelde landschappelijke en maatschappelijke randvoorwaarden. Uiteraard zullen de diverse belangen en waarden in elk gebied anders zijn. In geval van een</p>

	initiatief zal moeten blijken hoe deze waarden voldoende beschermd worden. Dit is primair een taak voor de initiatiefnemer.
Betrokkene vraagt om extra kaders stellen omtrent de afstand tot (woon)bebouwing (min. 250m), hoogte van de opstellingen (max 1m), landschappelijke inpassing (zonder afscherming een afstand van 500m tot woningen), en het betrekken van de omwonenden (benaderen via een huis-aan-huis verspreide brief, of een persoonlijke benadering).	Met betrekking tot het verzoek om extra kaders te stellen omtrent de afstand tot (woon)bebouwing zijn wij van oordeel dat dit ook past bij de beoordeling van een concreet initiatief. Deze Visie biedt slechts een kader voor initiatiefnemers om plannen te ontwikkelen. Een initiatief voor een plan start altijd met procesparticipatie. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg voert met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders. Afstand vormt een onderdeel daarbij.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen	

Betrokkene 9	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene wilt als belanghebbende aangemerkt worden en betrokken worden om mee te kunnen praten	Inspraak is in dit geval niet slechts bedoeld voor de inwoners van Berg en Dal, maar voor iedereen die betrokken is bij dit onderwerp.
Betrokkene vindt dat zoekgebieden tegen de gemeentegrenzen aanleggen zonder rekening te houden met de burens aan de andere kant van de grens incorrect	In Berg en Dal zijn drie zoekgebieden aangewezen. Dit zijn (delen van) de Hoge Hellingen, het Lage Midden, Weidse Hellingen Oost (plateau) Weidse Hellingen West, de Duffertse Zoom en 't Zeeland. Deze zoekgebieden liggen op diverse plekken in de gemeente, zodat daarmee gesteld kan worden dat de last gelijkelijk gedragen wordt. Daarbij is ook rekening gehouden met de belangen van omwonenden, zowel binnen als buiten de gemeente.
Betrokkene maakt bezwaar tegen het aanwijzen van het zoekgebied rondom de Kiekberg/Sint Jansberg:	

<ol style="list-style-type: none"> 1. De Sint Jansberg is beschermd op grond van de natuurbeschermingswet en de Visie kan het natuurgebied beïnvloeden. 2. Waarom wordt juist gekozen voor de zuid-hellingen dat wordt aangegeven als agrarisch gebied met natuur- en landschapswaarden terwijl de gemeente eerder aan gaf het natuurgebied rondom de Sint Jansberg in het Gelderse deel verder uit te breiden. 3. Het gebied is toeristisch belangrijk vanwege de mooiste vergezichten en langeafstandswandelpaden 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Het college weerspreekt niet dat de Sint Jansberg beschermt gebied is. Voor de Kiekberg/Sint Jansberg geldt dat deze vrijwel geheel op het grondgebied van de gemeente Mook en Middelaar ligt. Voor het gedeelte in Berg en Dal geldt dat dit gebied niet is opgenomen als zoekgebied voor grootschalige zonnevelden. 2. Zoals aangegeven bij inspraakreactie 5 hebben we het zoekgebied alsnog aangepast. Naar deze reactie wordt verwezen. 3. Dit klopt. Het college wenst het toeristisch belang van Berg en Dal niet te ondergraven. Bij een concreet initiatief zal deze slechts worden toegewezen indien er sprake is van een goede ruimtelijke inpassing.
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>Gelijk aan de verwerking bij de inspraakreactie 5.</p>	

Betrokkene 10	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
<p>Betrokkene kan zich niet verenigen met ruimtelijke Visie. Hij vreest voor het landschap en daarmee het voortbestaan van zijn bedrijf (toerisme en recreatie).</p>	<p>Het college begrijpt de zorg van betrokkene voor zijn boerderijcamping. Zoals aangegeven bij inspraakreactie 5 hebben we het zoekgebied alsnog aangepast. Naar deze reactie wordt verwezen. De locatie van betrokkene is gelegen op een locatie dat vervalt als zoekgebied.</p>
<p>Zonneweides beperken de exploitatie van de boerderijcamping beperken door de aantasting van het agrarische landschap. De gemeente heeft, bij monde van dhr. Van den Berg, aangegeven dat zonneparken in dit glooiende gebied niet in te passen zijn.</p>	<p>Zie ook de beantwoording hierover onder 5.</p>

<p>Betrokkene verzoekt de gemeente om bij de ontwikkeling van zonneparken strikte vergunningsvoorwaarden op te stellen voor procesparticipatie en het intensief betrekken van direct omwonenden, zodat initiatiefnemers van zonneparken zich uiterst bewust zijn van de belangen van cliënt en andere direct omwonenden.</p>	<p>Zie ook de beantwoording hierover onder 8. De afstand en uitzicht tussen bepaalde recreatieve functies en het te bouwen zonneveld kan onderdeel zijn van dergelijk overleg.</p>
<p>De impact en belangenafweging is niet volledig:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De gevolgen voor het buitengebied zijn niet volledig in beeld. 2. Niet alle belangen even zwaar worden meegenomen 3. Verandering van bestemming in het bestemmingsplan een reden voor ontbinding van een pachtcontract kan zijn en daarmee zijn eigen bedrijf bedreigd wordt in het voortbestaan. 4. De plaatsing van 730 hectare grote gevolgen heeft voor de beschikbare plaatsingsruimte voor mest 	<ol style="list-style-type: none"> 1. De Visie geeft een kader voor concrete initiatieven. Bij elk initiatief worden de gevolgen in beeld gebracht. 2. Voor een zo breed mogelijk gedragen uitkomst, hebben we onze inwoners in de afgelopen anderhalf jaar in diverse bijeenkomsten hun voorkeuren naar voren laten brengen. De uitkomsten van die bijeenkomsten hebben wij meegenomen in de uiteindelijke besluitvorming. We zijn van oordeel daarmee te zijn gekomen tot een zorgvuldige belangenafweging. 3. Het is niet de bedoeling om de bestemming te wijzigen. Voor de aanleg van een zonneveld kan toestemming worden gegeven via het verlenen van een omgevingsvergunning. 4. Tot 2023 gaat het om 180 hectare. Eventuele gevolgen voor de beschikbare plaatsingsruimte zal in beeld worden gebracht.
<p>Betrokkene vreest versnippering van het landschap door zonneparken en daarmee de impact op het landschap</p>	<p>Om dit te voorkomen is in de Visie opgemerkt dat concentratie van zonnelvelden boven versnippering door de hele Gemeente gaat. Daarom zijn er ook bepaalde zoekgebieden aangewezen. Bovendien geven we slechts toestemming voor grotere zonneparken.</p>
<p>Betrokkene geeft aan dat de ruimtelijke Visie het belang van procesparticipatie beschrijft, maar niet aan welke voorwaarden deze moet voldoen.</p>	<p>We zijn het met betrokkene eens dat aan de inhoud en voorwaarden van procesparticipatie nadere invulling kan worden gegeven. De verwachting is dat de pilots ons daarbij zullen helpen, zodat we daarvan gebruik kunnen maken bij grotere plannen.</p>

Betrokkene geeft aan dat schitteringshinder leidt tot een vermindert woongenot.	De Visie biedt slechts een kader. Eventuele schitteringshinder vormt onderdeel van een overleg tussen omwonenden en een eventuele initiatiefnemer.
<i>Verwerking</i>	
Gelijk aan de verwerking bij de inspraakreactie 5.	

Betrokkene 11	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene wil bijdragen aan de energietransitie door 8,5 ha van zijn land in te zetten voor het opwekken van zonne-energie. Hij verzoekt daarom om de percelen LEU00 E00204, LEU00 E00205 en LEU00 E00206 op te nemen in het zoekgebied	Wij waarderen de bijdrage die betrokkene wil leveren. We stellen echter vast dat de genoemde percelen niet in of direct aan een bestaand zoekgebied liggen. We zijn daarom op voorhand niet bereid aan het verzoek te voldoen.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 12	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene onderschrijft de noodzaak tot maatschappelijke, landschappelijke en ecologische inpassing van duurzame energieprojecten, maar heeft twijfels over de concreetheid van de plannen.	Wij danken betrokkene voor de waardering voor het proces en de geboden kaders. Het college meent dat het daarmee voldoende ruimte biedt om de doelstelling te halen.
Projecten hebben alleen kans als ze van onderaf georganiseerd worden. Daarvoor moeten onderstaande punten sterker en concreter opgenomen worden in het beleid: 1. Durf de opgave in handen te leggen van de lokale gemeenschap.	We zijn het eens dat het draagvlak vanuit de gemeenschap moet komen. Juist vanuit die gedachte wensen wij ook enkel kaderstellend te zijn. 1. Naar ons oordeel start een concreet initiatief ook altijd met procesparticipatie, zoals betrokkene wenst. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg dient te voeren met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders. Indien initiatieven op onvoldoende draagvlak kunnen rekenen, bijvoorbeeld omdat inpassing onvoldoende is, kan het college hieraan zijn instemming onthouden.

<p>2. Denk ook na over windenergie en energieopslag.</p> <p>3. Laat ontwikkelaars samen met de netbeheerder zoeken naar een optimale aansluiting op de onderstations.</p> <p>4. Verleng de looptijd naar 25 jaar.</p>	<p>2. Zonne-energie heeft de voorkeur boven windenergie, zoals beschreven onder 7. Wat betreft energieopslag volgen we de stand der techniek en zullen we dit gaan overwegen, zodra dit een realistisch alternatief is. De verwachting is dat dit niet gebeurd in de huidige periode tot 2023.</p> <p>3. Dit vormt een onderdeel bij de beoordeling van een concreet initiatief, zodat wij hiermee kunnen instemmen.</p> <p>4. Wat betreft de duur van projecten hebben we in de visie een voorkeur aangegeven voor een looptijd van 10 jaar. Deze voorkeur is voornamelijk ingegeven door het feit dat we de impact van zonnevelden in ons landschap zo kort mogelijk wensen te houden.</p> <p>Voor initiatieven die langer zullen zijn dan 10 jaar, zal de inpassing daarvan meer zorgvuldigheid en draagvlak vragen, zodat de nadelen daarvan geminimaliseerd zijn. Bovendien zal voor een project met een dergelijke lange looptijd de uitgebreide procedure (26 weken) worden doorlopen om een omgevingsvergunning te verlenen. Vanuit bedrijfseconomisch oogpunt kan het echter noodzakelijk zijn om een langere looptijd aan te houden. Een project is echter in alle gevallen tijdelijk.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 13</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene verzoekt het vrije uitzicht vanaf de Duffeltdijk te behouden in verband met recreatie en verkeersveiligheid (zonnepanelen niet te dicht op de dijk)</p>	<p>Er is momenteel geen concreet initiatief om zonnepanelen te plaatsen op of nabij de Duffeltdijk. Indien een plan zich aandient, zullen zicht, recreatie en verkeersveiligheid onderdeel uitmaken van de toets op het plan.</p>

Tips voor mogelijke locaties: 1). Rondom de Zeelt langs de polderweg 2). Plas bij steenfabriek in Erlecom	De Zeelt vormt onderdeel van een zoekgebied. Dat geldt niet voor het water bij de steenfabriek in Erlecom. Dit water is gelegen in beschermd natuurgebied waardoor realisatie van een zonnenveld is uitgesloten.
Betrokkene verzoekt de kern Kekerdom niet als zoekgebied aan te wijzen De kern moet behouden blijven.	Hiermee stemmen we in. Het zoekgebied wordt aangepast.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de kaart bij de Visie aan te passen en de kern Kekerdom uit het zoekgebied te halen.	

Betrokkene 14	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene onderschrijft de noodzaak van grootschalige energie-opwekking maar uit zijn zorgen over de voorgenomen ruimtelijke Visie van de gemeente Berg en Dal. Betrokkene geeft aan dat er geen aandacht is voor de impact op de lokale agrarische structuur.	Wij onderkennen samen met betrokkene de gevolgen die de energietransitie kan hebben op de lokale agrarische structuur en samenleving. Wij benadrukken dat de zoekgebieden nadrukkelijk niet zijn bedoeld om volledig te gebruiken voor grootschalige zonnenvelden. Als randvoorwaarde geldt dat slechts tussen de 10% tot 20% van de zoekgebieden daarvoor benut zullen worden.
Betrokkene verzoekt het college nadrukkelijk om bij het individueel toekennen van vergunningen aan zonneparken te (laten) onderzoeken wat de impact is van het zonnepark op de lokale agrarische landbouwstructuur en om na te gaan of er voldoende afstemming heeft plaatsgevonden tussen een initiatiefnemer van een zonnepark en de direct nabijgelegen (agrarische) bedrijven.	In lijn met het verzoek van betrokkene is in de Visie opgenomen dat een concreet initiatief ook altijd start met procesparticipatie. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg dient te voeren met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders, waaronder agrariërs. Indien initiatieven op onvoldoende draagvlak kunnen rekenen, bijvoorbeeld omdat inpassing onvoldoende is, kan het college hieraan zijn instemming onthouden.
Betrokkene benadrukt dat er bij de ontwikkeling en realisatie van zonneparken in de zoekgebieden geborgd moet worden dat er een goede lokale verdeling van lusten en lasten plaatsvindt.	Ook het laten delen in de lusten (en het gelijkwaardig dragen van de lasten) vormt een belangrijke randvoorwaarde om tot toestemming te komen voor een initiatief, Dit kan in verschillende vormen, zoals mede-eigenaarschap, financiële deelneming, een lokaal en/of via een omwonendenregeling.

Betrokkene verzoekt het college dan ook om nader toe te lichten in hoeverre initiatieven die invulling geven aan de ruimtelijke Visie getoetst worden op burgerparticipatie en de eerlijke verdeling van lusten en lasten.	In de Visie is hierover het nodige geschreven. Aan de inhoud en voorwaarden van procesparticipatie kan nadere invulling worden gegeven. De verwachting is dat de pilots ons daarbij zullen helpen, zodat we daarvan gebruik kunnen maken bij verdere plannen.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 15	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene gaat er van uit en verzoekt het college te bevestigen dat het zuidelijke perceelsgedeelte van de [adres] tot het zoekgebied behoort	Aan de hand van de kaart stellen wij vast dat ook het zuidelijke gedeelte van de genoemde locatie tot het zoekgebied behoort.
Betrokkene verzoekt de kansenkaart “Zonnevelden > 2 ha” en “Zonnevelden < 2 ha” aan te passen en alleen de houtsingel “oranje” te kleuren.	De kansenkaarten waren een hulpmiddel bij het verkrijgen van inzicht van de voorkeuren van inwoners die aanwezig waren bij de bewonersbijeenkomsten. De uitkomsten van die bewonersbijeenkomsten zijn uiteraard van groot belang voor de invulling van de Visie. De kansenkaarten hebben echter geen betekenis meer. We zien daarom geen reden om deze alsnog aan te passen.
Wat is de status van de “verzamelkaart inbreng inwoners” en de betekenis van de getallen en cijfers op de kaart?	Deze verzamelkaart heeft als input gefungeerd voor de Visie. Daaraan hebben wij een zwaar belang gehecht. Het heeft echter geen formele status. De getallen en cijfers op de kaart waren aanduidingen van de gebieden, zoals gebruikt tijdens de sessies.
Tijdelijkheid van grootschalige opwekking van duurzame energie met een looptijd van 10 tot 15 jaar is niet reëel.	Wat betreft de duur van projecten verwijzen we naar het gestelde onder 12.
Betrokkene verzoekt om te werken met een omgevingsvergunning uitgebreide procedure naar analogie van de gemeente Lochem.	Indien en zodra u een projectplan hebt, kunt contact opnemen met de gemeente voor uitleg over de verdere procedure.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 16	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene vindt het fijn dat de gemeente Berg en Dal werk maakt van grootschalig opwekken van duurzame energie.	Wij danken betrokkene voor de waardering.
In de Visie wordt weinig gezegd over energiebesparing. Waarom niet eerst de energiebesparing verkennen en maximaal benutten?	<p>Wat betreft energiebesparing heeft het college al eerder een Actieplan Duurzaamheid opgesteld (Actieplan Duurzaamheid 2019-2023, gemeente Berg en Dal, 12 december 2018). Deze bouwt voort op de EnergieVisie gemeente Berg en Dal 2017-2020 (Royal HaskoningDHV, 2017).</p> <p>Dit Actieplan sluit aan bij de wens om ook de mogelijkheden voor energiebesparing maximaal te benutten.</p>
Waarom wordt er gekozen voor zonne-energie en niet een mix van zonne-energie en windenergie?	Wat betreft windmolens verwijzen we naar het gestelde onder 7.
De keuzes van de locaties zijn gemaakt in overleg met een aantal inwoners. Is zo'n afweging door de aanwezige bewoners goed te maken?	Het college is van oordeel dat er een evenwichtige keuze is gemaakt in de Visie, waarbij de landelijke wetgeving, lokaal beleid en de voorkeuren van inwoners als input heeft gediend. De opkomst en intensiteit van de bijeenkomsten 'Kansenkaart Duurzame Energie' toont naar ons oordeel aan hoe dit leeft onder onze inwoners. Het college meent daarom ook dat niet licht voorbij kan worden gegaan aan de uitkomsten uit die bijeenkomsten, zoals verwoord in de Visie.
Concentratie van zonnevelden leidt tot een industrieel landschap en zorgt voor een inbreuk op de landschappelijke waarden en beperkt toekomstige natuurontwikkeling	Het college heeft nadrukkelijk randvoorwaarden opgenomen in de Visie om de landschappelijke waarden te behouden of te versterken. In geval van een concreet initiatief zullen wij een overweging moeten maken waaruit blijkt of deze waarden en de toekomstige ontwikkeling voldoende in stand worden gehouden. Het standpunt dat zonnevelden zouden leiden tot een industrieel landschap deelt het college niet.
Hoe kan het dat gesproken wordt over bescherming van het landschap en dan toch zulke plannen ontwikkelen?	Het college is van oordeel dat beide belangen – het opwekken van duurzame energie en het behoud van het landschap – weliswaar op

	gespannen voet kunnen staan met elkaar, maar dat door het stellen van een helder kader, zoals in de onderhavige Visie, initiatiefnemers en bewoners uitgedaagd worden om concreet invulling te geven hieraan.
Een zorgvuldige inpassing vraagt ook naast inbreng van inwoners is ook professionele kennis van het landschap, natuurontwikkeling, ontwikkelingen in de landbouw en veeteelt van belang. Dit is onvoldoende terug te vinden en betrokkene vraagt zich dan ook af of de gemeenteraad hier wel een besluit over kan nemen?	Het college is van oordeel dat de Visie een mooie combinatie vormt van de inbreng van inwoners – het is immers hun gemeente – en deskundigheid op het gebied van het landschap en natuur, toerisme, landbouw en ruimtelijk omgevingsrecht. Het oordeel van betrokkene wordt niet gevolgd.
16% duurzame energie opwekken in 2023 is onhaalbaar.	Het college is van oordeel dat het inderdaad een buitengewoon lastige opgave is. Garanties dat het haalbaar is, zijn niet te geven. Dat neemt niet weg dat we al het mogelijke moeten doen om het doel in zicht te houden.
Tijdelijke zonneparken met een looptijd van 15 jaar is niet rendabel, dit moet minimaal 20 jaar zijn	Wat betreft de duur van projecten verwijzen we naar het gestelde onder 12.
Kan er een overzicht gegeven worden van de te doorlopen procedures?	Een dergelijk overzicht is gegeven in bijlage 4 bij de Visie.
Hoe verhoudt dit document zich tot de Regionale Energie Strategie?	Het college is in overleg met de regionale partners om te komen tot een Regionale Energie Strategie (RES). De gemeente maakt hierin echter een zelfstandige afweging. Die afweging vormt input voor de RES. Een aanvullende opgave vanuit de regio is wat het college betreft niet aan de orde.
Betrokkene verzoekt de gemeente om de gekozen energiemix te heroverwegen	Wat betreft windmolens verwijzen we naar het gestelde onder 7.
Betrokkene verzoekt de gemeente om samen met professionals scenario's op te stellen voor een goede inpassing	Het college is van oordeel dat er voldoende deskundigheid aanwezig is. De verwachting is dat de pilots ons verder zullen helpen, zodat we daarvan gebruik kunnen maken bij grotere plannen.

Betrokkene verzoekt om in het kader van de regionale energie strategie eerst aan de inwoners en de gemeenteraad duidelijk te maken wat nodig is, alvorens te besluiten over een ruimtelijke Visie duurzame energieopwekking.	Het college heeft hierin een eigen bevoegdheid en wenst hierin de regie te houden. Overigens is niet de verwachting dat uit de RES volgt dat de gemeente minder duurzame energie op zou moeten wekken dan het nu beoogt.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 17	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene vindt dat er voor windmolens in plaats van voor zonnepanelen gekozen moet worden omdat: 1). De landbouwgronden te waardevol zijn. 2). De toeristische en cultuurhistorische waarden te groot zijn.	Wat betreft windmolens verwijzen we naar het gestelde onder 7. Het college is van oordeel dat het opwekken van duurzame energie en het behoud van landbouwgronden en landschap op gespannen voet kunnen staan met elkaar. Juist door het stellen van een helder kader, zoals in de onderhavige Visie wenst het college initiatiefnemers uit te dagen om concreet invulling te geven aan beide belangen en aan inwoners om hierin mee te denken.
Betrokkene verzoekt om: 1. Eerst de daken vol te leggen.	1. Energieopwekking op bebouwd terrein – bijvoorbeeld op daken - heeft uiteraard ook onze voorkeur. Dit faciliteren we ook zoveel mogelijk, zoals blijkt op onze website , onder meer door het verstrekken van subsidie hiervoor. Om het goede voorbeeld te geven liggen er ook op gemeentelijke gebouwen al zonnepanelen. Het is echter niet mogelijk en wenselijk om onze inwoners en ondernemers te dwingen tot het plaatsen van zonnepanelen. Tegelijkertijd biedt het bebouwd gebied ook onvoldoende capaciteit om te kunnen voldoen aan de doelstelling in 2023. Hiervoor is meer nodig. Daarom kiezen we voor beide opties tegelijkertijd, niet enkel voor volgordeelijkheid.

<p>2. Voor windmolens te kiezen achter de Canadese begraafplaats, in het Nederrijkswald.</p> <p>3. Gebruik te maken van waterkracht.</p> <p>4. Zonnepanelen op stellages in de uiterwaarden te plaatsen</p>	<p>2. Windmolens zijn uitgesloten in de Visie. Verwezen wordt naar het gestelde onder 7.</p> <p>3. Indien en voor zover mogelijk vormt dit eveneens een mogelijkheid om verder te verkennen.</p> <p>4. Dit is momenteel uitgesloten.</p>
<p>Betrokkene verzoekt om in gesprek te blijven om energie op te wekken zonder de landbouwkundige, toeristische en cultuurhistorische waarden aan te tasten</p>	<p>Het college wenst eveneens het gesprek aan te blijven gaan binnen het kader, zoals geschetst in de Visie.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 18</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene vindt dat er voor windmolens in plaats van voor zonnepanelen gekozen moet worden omdat:</p> <p>1). Zonneparken jonge agrariërs beperkt in de toekomstige ontwikkeling van hun bedrijf</p> <p>2). De landbouwgronden te waardevol zijn</p> <p>2). De toeristische waarden te groot zijn</p>	<p>Wat betreft windmolens verwijzen we naar het gestelde onder 7</p> <p>Het college is van oordeel dat het opwekken van duurzame energie en het behoud van landbouwgronden en landschap op gespannen voet kunnen staan met elkaar. Juist door het stellen van een helder kader, zoals in de onderhavige Visie wenst het college initiatiefnemers uit te dagen om concreet invulling te geven aan beide belangen en aan inwoners om hierin mee te denken.</p>
<p>Betrokkene verzoekt om eerst daken vol te leggen en verder voor windmolens te kiezen.</p>	<p>Wat betreft het leggen van zonnepanelen op daken verwijzen we naar 17.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

Betrokkene 19	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene verzoekt om als direct belanghebbende aangemerkt te worden	Het college stemt daarmee in.
Betrokkene verzoekt in het ruimtelijk kader rekening te houden met de samenhang tussen het Reichswald, De Jansberg, het Zevendal, het daarop aansluitende agrarische landschap, en de stuwwal.	Het college zal hiermee rekening bij concrete initiatieven.
Betrokkene verzoekt om het zoekgebied in het zuidwesten te schrappen en anders naar het noorden te verplaatsen	Het college geeft hier deels gehoor aan. Voor de motivering verwijzen we naar het gestelde onder 5.
Betrokkene verzoekt om de huidige en toekomstige wetgeving te respecteren.	Het college respecteert zowel de huidige als toekomstige wetgeving.
Betrokkene vraagt om procesparticipatie: betrekken van stakeholders, experts, ervaringsdeskundigen, ook regionaal in het ontwikkelen van energiebeleid	In lijn met het verzoek van betrokkene is in de Visie opgenomen dat een concreet initiatief ook altijd start met procesparticipatie. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg dient te voeren met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders, waaronder agrariërs. Indien initiatieven op onvoldoende draagvlak kunnen rekenen, bijvoorbeeld omdat inpassing onvoldoende is, kan het college hieraan zijn instemming onthouden.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig reactie 5.	

Betrokkenen 20	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkenen kunnen niet instemmen met eventuele plaatsing van zonnevelden in het gebied rondom Klein Amerika, vanwege de inbreuken op de landschappelijke en recreatieve waarde, de milieueffecten, het beperken van kansen voor de landbouwgronden.	Het college begrijpt de zorgen die betrokkenen hebben. We hebben daarom besloten dit zoekgebied aan te passen. Voor de motivering wordt verwezen naar het gestelde onder 5.

<p>Betrokkenen geven aan dat er geen overleg geweest is met de buurgemeente, omwonenden niet direct benaderd zijn in de voorronde van de Visienota.</p>	<p>In het voortraject zijn er een aantal bewonersavonden geweest waarbij belangstellenden input konden geven. Uit deze inspraak blijkt dat betrokkenen daarbij waren. Aan de hand van de inbreng op deze avonden zijn wij tot het concept van onze Visie gekomen. Hierop stond inspraak open, waarvan u eveneens gebruik heb gemaakt. Het college is van oordeel dat u daarmee voldoende mogelijkheden hebt om uw standpunten naar voren te brengen.</p>
<p>Betrokkenen geven aan dat zij de Visie onvoldoende doordacht vinden</p>	<p>In de aanloop naar de Visie hebben we gedurende anderhalve jaar inwoners de mogelijkheid gegeven mee te praten over de inhoud van onze ruimtelijke Visie, via vier bewonersbijeenkomsten en dit inspraaktraject. De voorkeuren van onze inwoners beschouwen wij als één van de twee bouwstenen voor dit beleid.</p> <p>Bij het totstandkomen van de Visie is verder inzet geweest door deskundigen op het terrein van landschap, toerisme, economische zaken en ruimtelijke ordening.</p> <p>Wij zijn daarmee van oordeel dat we niet overhaast te werk zijn gegaan. Integendeel, we menen dat er zowel wat betreft het proces als inhoudelijk sprake is van een doordachte benadering.</p>
<p>Betrokkenen vrezen dat “cowboys” gaan bepalen wat er met ons landschap gaat gebeuren.</p>	<p>Het college heeft in de Visie als randvoorwaarden opgenomen dat er sprake moet zijn van landschappelijk en maatschappelijk draagvlak. Een concreet initiatief start daarmee altijd met procesparticipatie. Dit betekent dat een initiatiefnemer overleg voert met direct omwonenden, de gemeente en eventueel andere stakeholders. Doel is om een zo groot mogelijk draagvlak te realiseren.</p> <p>Wij zijn daarmee van oordeel dat we niet overhaast te werk gaan of dat ondernemers daarmee ‘gemakkelijk’ tot bouw kunnen komen.</p>
<p>Betrokkene ziet onvoldoende garanties dat inwoners naast de lasten ook de lusten kunnen krijgen. Betrokkene vraagt zich af hoe</p>	<p>Ook het laten delen in de lusten (en het gelijkwaardig dragen van de lasten) vormt een belangrijke randvoorwaarde om tot toestemming te komen voor een initiatief, Dit kan in verschillende vormen, zoals</p>

voornemens en intenties t.a.v. de lusten en lasten verdelen worden verankerd.	mede-eigenaarschap, financiële deelneming, een lokaal en/of via een omwonendenregeling.
Betrokkene vraagt zich af of businesscases wel rendabel zijn	De haalbaarheid van het initiatief zal moeten blijken uit het projectplan. Het college is op voorhand van oordeel dat het rendabel kan zijn om zonnevelden te plaats in onze gemeente onder de gestelde randvoorwaarden.
Betrokkene vraagt zich af of het net wel geschikt is	We kijken in het onderhavige ruimtelijke beleid vooral naar waar we de kansen zien. De omschakeling naar duurzame energie heeft ook consequenties voor het energienetwerk. De netwerkbeheerder is op de hoogte van de door ons genomen stappen. Het past binnen de verantwoording van de netwerkbeheerder om hiervoor passende maatregelen te nemen.
Energiemaatschappijen hebben een aansluitplicht, maar geen afnameplicht, dus straks zonnevelden en geen opgewekte energie	De energie-opgave is een gezamenlijke opgave, ook voor de energimaatschappijen. Niet valt in te zien waarom zij zouden weigeren energie af te nemen.
Betrokkene vraagt zich in het algemeen af of we over 10 jaar nog steeds blij zijn met zonnepanelen. Is het geen kortetermijnpolitiek? En wat als we dat straks niet meer willen?	Het veranderende klimaat maakt het noodzakelijk om te komen tot een grootschalige energietransitie. Het is onverantwoord om nu onvoldoende te doen en eventuele toekomstige ontwikkelingen af te wachten die zonnevelden overbodig maken. Het college meent derhalve dat het mogelijk maken van de bouw hiervan deel uitmaakt van een langjarige politiek die er uiteindelijk toe moet leiden dat Berg en Dal klimaatneutraal wordt.
In 2023 wordt de balans opgemaakt. Is dat niet te laat?	Vanaf 2023 geldt dat we verder kijken richting 2030. Alle projecten tot die tijd – en de pilots in het bijzonder – vormen tevens onderdeel van het lerende proces in de energietransitie. Het is dus niet juist dat we in 2023 de balans opmaken. Dit doen we continue.
Betrokkene verzoekt om het belang van biodiversiteit boven het belang van duurzame energie te stellen.	Het behouden en eventueel versterken van de biodiversiteit maakt onderdeel uit van de gestelde randvoorwaarden. Het college meent dat beide waarden – duurzaamheid en biodiversiteit – samengaan.

Betrokkene verzoekt om de energietransitie regionaal op te pakken en in de energietransitie de gemeente Berg en Dal te ontzien vanwege zijn unieke landschap	Met de partners in de RES zullen we de energieopgave, zoals afgesproken in het Gelderse Energie Akkoord verder invullen. Het is niet de verwachting dat de gevraagde opgave vanuit de regio minder zal zijn dan die waarop het college inzet. Een aanvullende opgave vanuit de regio is wat het college betreft niet aan de orde. Berg en Dal heeft een eigen verantwoordelijkheid en wenst daarin de regie te behouden.
Betrokkene geeft aan dat zij een schadeclaim bij de gemeente gaan indienen indien de plannen doorgaan vinden	Indien er sprake is van een concreet initiatief waarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend, waardoor er waardevermindering van de woning optreedt, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Of de claim ook zal worden toegekend moet blijken uit die procedure.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

21. Betrokkene 21	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene maakt bezwaar tegen een zoekgebied voor zonnevelden in het gebied rond Klein Amerika, specifiek tussen de Zevendalsebaan en Klein Amerika. Vooral uit oogpunt van zicht en schittering.	Dit is aangepast naar aanleiding van de inspraakreacties. We verwijzen naar het gestelde onder 5 voor de beantwoording.
In de Visie wordt gesteld dat de inzet op zonnepanelen op daken niet snel genoeg resultaat oplevert, omdat het niet afdwingbaar is. Dat geldt echter ook voor de zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden. Zonnepanelen moeten alleen worden ingezet op terreinen die toch al verhard zijn. Dus daken van particulieren en vooral ook (agrarische) bedrijven.	Wat betreft het leggen van zonnepanelen op daken verwijzen we naar 17.

Door op onverharde terreinen zonnepanelen te plaatsen neemt de hittestress toe. Dat gaat tegen het beleid voor klimaatbestendigheid in.	Het college is van oordeel dat zonnevelden niet substantieel bijdragen aan hittestress. Hittestress speelt vooral in de kernen en centra. Zonneparken liggen daar (ver) buiten.
Voor flora en fauna hebben grootschalige zonnevelden vast ook invloed.	Het college deelt dit oordeel. Per initiatief zal daarom moeten blijken in hoeverre daarvan sprake is en of deze invloed positief of negatief is.
In de Structuurvisie De Bisselt van de Gemeente Mook is het gebied tussen Zevendalseweg en Zevendalsebaan als Waardevol open gebied aangemerkt. Nieuwe ontwikkelingen zijn hier niet toegestaan.	Deze structuurvisie is niet van toepassing op het grondgebied van de gemeente Berg en Dal.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig inspraakreactie 5.	

Betrokkene 22	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene is tevreden over de participatie en communicatie om tot deze Visie te komen.	Dank voor de uitgesproken waardering.
Uit de Visie blijkt niet duidelijk wat het tussendoel betekent in Joule of MWh, omdat de in de Visie opgenomen locaties niet zijn vertaald naar mogelijke opbrengst.	In de Visie wordt uitgegaan in joule (symbool J), MJ (megajoule) en TJ (Terajoule). Uit de bijlagen bij de Visie (Royal Haskoning, pagina 6), blijkt dat de noodzakelijke duurzame opwekking in 2023 451 TJ bedraagt.
De Visie geeft geen inzicht in de haalbaarheid van de 16% in 2023.	Uit de bijlage bij het rapport (Royal Haskoning, pagina 8) blijkt dat we circa 180 hectare zonnevelden nodig hebben voor het behalen van het doel. Het college acht dit realistisch, met de kanttekening en erkenning dat het een grote uitdaging is. Of het doel gehaald zal worden is van vele factoren afhankelijk.

<p>Betrokkenen vinden dat we met de gemaakte keuzes voor zonnevelden en uitsluiting van windenergie vooruitloopt op het regionaal proces om te komen tot een Regionaal Energie Strategie (RES). Betrokkenen vinden het van belang dat de partners in Arnhem-Nijmegen gezamenlijk tot een regionaal aanbod komen.</p>	<p>In de provincie Gelderland is met het Gelders Energie Akkoord de klimaatneutraliteit in 2050 vormgegeven. Hierin is vastgelegd dat 55% reductie van de CO₂-uitstoot in 2030 een volgend tussendoel is. Gemeente Berg en Dal is een van de ondertekenaars van het Gelders Energie Akkoord en geeft hier concreet vorm aan.</p> <p>Met de partners in de RES zullen we de energieopgave, zoals afgesproken in het Gelderse Energie Akkoord verder invullen. Het is niet de verwachting dat de gevraagde opgave vanuit de regio minder zal zijn dan die waarop het college inzet. Een aanvullende opgave vanuit de regio is wat het college betreft niet aan de orde. Berg en Dal heeft een eigen verantwoordelijkheid en wenst daarin de regie te behouden.</p>
<p>De locatie De Duffeltse Zoom, 't Zeeland en twee zandwinplassen zijn in strijd met het provinciaal beleid. Het gesprek daarover wordt graag gevoerd in het kader van de RES.</p>	<p>Daar stemmen wij mee in.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 23</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene geeft aan dat de doelstellingen uit de Visie hoogstwaarschijnlijk niet gehaald worden. Op basis van de ervaringen in Duitsland schetst Nederland een te rooskleurig beeld wat betreft de rendementen uit zonne- en windenergie. Voor wat betreft de inzet op zonne-energie wordt aangeraden naar de Duitse praktijk te kijken om teleurstellingen te voorkomen.</p>	<p>Het college is van oordeel dat de doelstellingen realistisch zijn. Uiteraard zijn wij ten alle tijden bereid om te leren van de praktijkvoorbeelden van onze oosterburen.</p>

<p>Betrokkenen geeft de volgende alternatieven:</p> <p>Alle aandacht gaat uit naar (schone) energieopwekking, terwijl dat maar voor een kwart verantwoordelijk is voor de totale uitstoot van broeikasgassen. Er zou ook meer aandacht moeten zijn voor land- en bosbouw en transport.</p>	<p>Het college richt zich met name op die onderdelen waar zij ook bevoegdheden heeft. Op de genoemde terreinen heeft het college geen of slechts weinig bevoegdheden.</p>
<p>De oplossing voor klimaatverandering ligt in een pakket van maatregelen, waarbij de 'vervuiler betaald' als leidraad geldt.</p>	<p>Op landelijk en Europees niveau is er sprake van een pakket aan maatregelen. Het college richt zich op de onderdelen waarop het invloed en bevoegdheden heeft.</p>
<p>De gemeente moet – in samenwerking met de regio – tot afspraken komen over onuitputtelijke energiebronnen, zoals Thorium, Geothermie en Waterstof.</p>	<p>De Visie kijkt naar de periode tot 2023. De stand der techniek van de genoemde energiebronnen is niet zover ontwikkeld dat deze al binnen de genoemde termijn kunnen worden ingezet. Voor de langere termijn bieden deze energiebronnen mogelijk wel soelaas.</p> <p>Waterstof is geen energiebron, maar een energiedrager. Als productie en toepassing van waterstof past in een optimale energiemix, zou deze kunnen worden geproduceerd bij een overproductie van zonne- danwel windenergie.</p>
<p>Behouden, verbeteren en verbinden en/of uitbreiden van de aanwezige natuur. Dit draagt bij aan CO₂-opname.</p>	<p>Dit past ook binnen de landschappelijke randvoorwaarden zoals gesteld in de Visie.</p>
<p>Gemeente moet burger verleiden tot de aanschaf van zonnepanelen door middel van een goed verhaal en subsidies.</p>	<p>De gemeente werkt hier op allerlei manieren aan. Op onze website kunt u lezen over de mogelijkheden voor subsidie voor zonnepanelen en welke acties nog meer worden ondernomen, onder meer via het Bekijk dan het Actieplan Duurzaamheid 2019-2023.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

Betrokkene 24	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
<p>Betrokkene geeft aan dat er volgens een beslisladder te werk moet worden gegaan</p> <ul style="list-style-type: none"> - Energiebesparing: de bewoners moeten meer handvatten krijgen bij energiebesparing. Er wordt nu teveel aan de markt overgelaten. Ook woningbouwcorporatie moeten gestimuleerd worden. Nieuwbouw moet van het gas af. - Zonnepalen op het dak: Particulieren en woningbouwcorporaties moeten gestimuleerd worden, net als bij nieuwbouw. De aanleg van 'zonneranden' langs industrieterreinen zou onderzocht moeten worden. Dat geldt ook voor flexparken op ongebruikte of nog te ontwikkelen gebieden. 	<p>Het college is het met betrokkene eens dat het opwekken van duurzame energie niet voldoende is. De omvang van de energietransitie is daarvoor simpelweg te groot.</p> <p>Om die reden heeft het college en de raad het <u>Actieplan Duurzaamheid 2019-2023</u> vastgesteld. Daarin staan naast het voornemen om deze Visie op te stellen tevens de te nemen overige acties op het gebied van duurzaamheid, zoals energiebesparing en stimuleren van zonnepanelen op het dak en langs industrieterreinen. De omvang van de energietransitie maakt het echter noodzakelijk om ook grootschalige zonnevelden aan te leggen. Anders is het tussendoel in 23 – 16 % duurzame energie oftewel 180 TJ – niet haalbaar. Daarom kiezen we voor beide opties tegelijkertijd, niet enkel voor volgordeelijkheid.</p>
<p>Betrokkene is huiverig voor grootschalige zonneparken door het effect op natuur, landschap en beleving. Hieraan moeten zware eisen worden gesteld. Aantasting van het landschap moet worden voorkomen en een combinatie van functies (energie & biodiversiteit, evt recreatiepark) heeft de voorkeur.</p>	<p>Het college begrijpt de huiver van betrokkene, maar meent dat met de gestelde randvoorwaarden in de Visie (maatschappelijke en landschappelijke inpassing) en creatieve ontwerpen evenwel keuzes gemaakt kunnen worden die een zo minimaal mogelijke impact met zich mee brengen voor het buitengebied en deze zelfs mogelijk versterken. De pilots vormen daarbij een belangrijk onderdeel om het lerend vermogen te stimuleren en zo invulling te geven aan de gestelde randvoorwaarden. Wel hebben we naar aanleiding van de inspraakreacties gemeend een deel van de zoekgebieden te laten vervallen. Zie hiervoor het gestelde onder 5.</p> <p>Overigens benadrukt het college daarbij dat de zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden aanzienlijk zijn, maar dat slechts een beperkt deel van die zoekgebieden gebruikt zullen worden voor de aanleg van zonnevelden. Indien daarbij een combinatie van functies mogelijk is en er ook voor het overige wordt voldaan aan de gestelde randvoorwaarden, heeft dat uiteraard de voorkeur. De in de</p>

	aanvulling genoemde ideeën met betrekking tot 'tijdelijke natuur' vormen een belangrijke praktische inbreng die meegewogen kan worden bij concrete initiatieven.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig reactie 5	

Betrokkene 25	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
De in de Visie aangegeven zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden betreffen een haast industriële invulling van de mooiste landschappen in onze regio.	<p>Het college meent dat met de gestelde randvoorwaarden in de Visie (maatschappelijke en landschappelijke inpassing) en creatieve ontwerpen keuze gemaakt kunnen worden die een zo minimaal mogelijke impact hebben op het buitengebied. Ondernemers en inwoners worden daarmee uitgedaagd om tot gedragen oplossingen te komen. De pilots vormen daarbij bij uitstek een belangrijk onderdeel om invulling te geven aan de gestelde randvoorwaarden.</p> <p>Overigens benadrukt het college daarbij dat de zoekgebieden voor grootschalige zonnevelden aanzienlijk zijn, maar dat slechts beperkt delen van die zoekgebieden gebruikt zullen worden voor de aanleg van zonnevelden. De vrees voor een haast industriële invulling vinden wij derhalve ongegrond</p>

Positief is dat de Millingerwaard, een groot deel van de Ooijpolder en de Groesbeekse bossen tot de uitgesloten gebieden zijn bestemd.	Dat is een gevolg van de keuze van onze inwoners, zoals gemaakt bij de bewonersbijeenkomsten en ons beleid op het gebied van landschap en natuur.
Niet enthousiast is betrokkene over de locaties Klein Amerika en het open hellingengebied bij de Wylerbaan. Voorgesteld wordt deze locaties ook uit te sluiten.	Het is begrijpelijk dat betrokkene hierbij bedenkingen hebben. Gezien de inspraakreacties hebben we besloten delen van de zoekgebieden te laten vervallen. Voor de motivering verwijzen we naar het gestelde onder 5. Die motivering geldt ook voor de Wylerbaan.
Betrokkene vindt het vreemd waterkracht vooralsnog geen optie is voor Rijkswaterstaat.	Het college heeft hierin geen bevoegdheid.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig reactie 5. Ook het zoekgebied ten noorden van de Wylerbaan vervalt.	

Betrokkene 26	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
De kaarten zijn van een slechte kwaliteit	Het college meent dat de kaart op de site van de gemeente van goede kwaliteit is en ruim voldoende inzicht geeft.
De bijlagen zijn niet opgesomd in de RVDE	Alle bijlagen zijn te vinden als 1 document op de genoemde website.
De doelstelling is onduidelijk: 16% duurzame energieopwekking en 55% CO ₂ -reductie zijn twee aparte zaken	In de Visie gaat het enkel om de opwekking van duurzame energie. De totale opgave, waaronder ook de besparing van energie valt, is breder en moet er uiteindelijk toe leiden tot een CO ₂ -reductie van 55% in 2030 en klimaatneutraliteit in 2050. Dit is vastgelegd in de Energievisie 2017 en het Gelders Energie Akkoord. De doelstellingen zijn daarmee helder.

Als nu al duidelijk is dat er geen grootschalige zonneparken zijn toegestaan volgens de provincie dan leidt dit zonder meer tot meerdere kleine zonnevelden. Onduidelijk is wat het beleid is ten opzichte van die kleine zonnevelden.	Het college gaat het gesprek aan met de provincie in geval van een concreet initiatief. Gezien het belang van de energietransitie verwachten we dat in geval van een plan dat passend is, er medewerking wordt verleend. De Visie geeft enkel ruimte voor groetere zonnevelden. Dit om versnippering tegen te gaan.
Een zonnepanelenscherm langs de N325 heeft nadelige gevolgen voor de leefomgeving, vanuit geluid, CO ₂ -reductie en uitzicht.	De visie geeft een kader, geen concrete projecten. Indien er een initiatief is voor de N325 kunt u hierop reageren.
Onduidelijk is hoe de gemeente denkt voldoende draagvlak te krijgen voor maatschappelijke en landschappelijke inpassing.	Dit is in de eerste plaats de rol van de initiatiefnemer. De gemeente is daarbij faciliterend.
Onduidelijk is wat de gemeente wil met de tijdelijkheid van zonnepanelen.	Zie hiervoor het gestelde onder 12.
De vraag is hoe de gemeente alle daken vol gaat leggen met zonnepanelen als hiervoor de instrumenten ontbreken.	Zie hiervoor het gestelde onder 23.
In de Omgevingsverordening Gelderland is een verbodsgebied windenergie voor een groot gedeelte van Berg en Dal opgenomen. Dit is niet terug te vinden in de stoplichtmodellen.	Windenergie is niet als mogelijkheid opgenomen in de Visie. Verwezen wordt naar het gestelde onder 7.
Wat zijn de criteria waaraan de gemeente de stukken beoordeelt?	De criteria, zoals benoemt in de Visie en de Wet algemene bepalingen omgevingswet.
Hoe gaat de gemeente zorgdragen voor een goede informatieplicht naar haar inwoners?	De gemeente communiceert op diverse manieren, persoonlijk, via bijeenkomsten en via de traditionele en digitale media. Daarmee voldoen we onzes inziens in voldoende mate aan onze inspanningsverplichting op dit gebied.
Is onderzocht wat de schittering van de zonnepanelen op vogels heeft?	Nee. Ook dit kan onderdeel zijn bij een concreet initiatief.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 27	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene verwachtte enige tijd te hebben om op hierop in te mogen spreken. Hij ziet dat de tijd heden al is verstreken.	We alsnog besloten uw reactie mee te nemen.
Er is veel waardering voor de gegeven analyse.	Dank voor de uitgesproken waardering
In plaats van de grote energieweides ten zuiden van Millingen, op eerste klas landbouwgrond, pleiten betrokkene voor zonnestroken langs de oost-west verlopende dijken en wegen. De Kapitteldijk van Leuth tot de Hubertusweg aan de Noordzijde is daarbij een mogelijke lokatie voor zo een streng.	Het ene initiatief sluit het andere niet uit. De onderhavige Visie biedt de ruimte en mogelijkheden voor voorstellen, zoals die van betrokkene. Deze Visie zal vervolgens ingevuld worden aan de hand van concrete initiatieven, waarbij voldaan moet zijn aan onze randvoorwaarden, met name wat betreft maatschappelijke en landschappelijk draagvlak. De genoemde locatie voor de streng is naar ons oordeel op dit moment niet geschikt als locatie. Deze locatie snijdt door waardevol open landschap. Dit landschap willen we zoveel mogelijk intact houden.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 28	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkenen zijn als inwoners van de Bisselt, direct gelegen tegen een van de zoeklocaties zijn niet geïnformeerd of betrokken.	Het college spant zich maximaal in om alle mogelijke belanghebbenden te betrekken bij de onderhavige Visie. Dit past ook bij onze randvoorwaarde om voldoende maatschappelijk draagvlak te verkrijgen. Het betreurt ons om te vernemen dat u zich niet geïnformeerd of betrokken voelt.

Het zoekgebied heeft een zeer hoog landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden. Zonneparken doen ernstig afbreuk aan die waarden en aan de waarde die die gebied heeft voor bewoners en recreanten. Het is belangrijk deze parken te realiseren zonder impact op deze waarden.	Het college onderschrijft dit standpunt. Als gevolg van de inspraakreacties hebben we het zoekgebied daarom aangepast en een deel laten vervallen. Zie hierover het gestelde bij inspraakreactie 5.
Ook landbouwgebieden moeten in stand worden gehouden. Het aanwijzen van deze zoeklocatie strookt niet met deze wens en stelling.	Het college meent dat dit mogelijk is. Uiteraard wensen we de zoekgebieden niet vol te leggen met zonnevelden. Naar verwachting zullen tussen de 10% en de 20% van de gronden in de zoekgebieden benut mogen voor dit doel. Dat betekent dat ruim voldoende landbouwgebieden in stand blijven.
De maatregelen die de gemeente voorstelt om de landschappelijke en ecologische realisatie van de zonneparken te behouden is totaal niet reëel.	Het college meent dat de door ons gestelde randvoorwaarden reëel zijn. Uiteraard is daarvoor wel de nodige kennis, ervaring en creativiteit nodig door initiatiefnemers en inwoners.
De korte looptijd van de exploitatie (10 jaar) maakt dat er weinig geld beschikbaar is voor inpassing. Bovendien zullen exploitanten er alles aan doen om de parken ook na 10 jaar te behouden. Er wordt oneigenlijk gebruik gemaakt van wetgeving	Zie hierover het gestelde onder 12.
Dat zonnevelden zou leiden tot biodiversiteit is een drogreden.	Het college ziet dit niet in.
Ook voor het overige worden vraagtekens gezet bij de uitgangspunten, getallen en berekening uit het rapport van het ingenieursbureau.	We nemen deze stelling voor kennisgeving aan. Wij hebben geen reden om te twijfelen aan het gestelde in de rapportage.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig inspraakreactie 5.	

Betrokkene 29	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>

Geef prioriteit aan energieopwekking op bebouwd terreinen werk concreet aan opheffen van belemmeringen op dat vlak.	Voor beantwoording hiervan verwijzen we naar 18.
<p>Landschappelijke en maatschappelijke inpassing van zonnevelden is verplicht, waarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Overweeg oprichting van een landschapsfonds om negatieve landschapsgevolgen te compenseren. - Toon meer ambitie voor biodiversiteitsverhoging bij zonnevelden. - Groene dooradering van zonnevelden niet beperken tot kavelgrenzen, maar ook binnen de kavel - Bij een landschapsplan voor zonnevelden hoort een goed beheerplan met beheerdoelen. - Vergroening bij zonnevelden kan positief bijdragen aan natuur en landschap, maar: - Hanteer vooralsnog bufferzone voor zonnevelden bij natuurgebieden - Geen zonnevelden in de hellinggebieden van Groesbeek - Ontwikkel gemeentelijk beleid voor kleine zonnevelden, geen kleine zonnevelden buiten de zoekgebieden. 	<p>Met u zijn we het eens dat landschappelijke en maatschappelijke inpassing van zonnevelden is verplicht. De door u genoemde onderdelen, zoals een landschapsfonds, biodiversiteitsverhoging, groene dooradering, beheerplannen en bufferzones nemen we mee bij de beoordeling van concrete initiatieven.</p> <p>Wat betreft onze opvatting over de zonnevelden in de hellinggebieden nabij Groesbeek verwijzen we naar zienswijze 5.</p> <p>Er is gekozen om versnippering tegen te gaan en daarom slechts mogelijkheden te zien voor grotere zonnevelden.</p>
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 30	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkene adviseert om het volleggen van de daken te optimaliseren binnen de bebouwde kom; dit is vooral een organisatorisch probleem. Hij geeft daarbij een voorbeeld.	Wat betreft het leggen van zonnepanelen op daken verwijzen we naar 18.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 31	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>

<p>Betrokkene heeft als reden voor deze inspraakreactie dat kennis over de groenzone tussen het dorp Beek en de Rijksweg verloren dreigt te gaan. Vanaf de jaren '70 zijn er meerdere plannen geweest voor deze zone. Uiteindelijk zijn bewoners, inclusief Provincie, akkoord gegaan dat deze zone groen moest blijven en de fraaie uitzichten te allen tijde behouden dienden te worden. Betrokkenen hecht er waarde aan dat deze kennis weer is vastgelegd.</p> <p>Betrokkene verzoekt op grond van het voorgaande om de groenzone als zoekgebied te schrappen. Ook omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zonnepanelen op het zuiden en dus op het dorp gericht zouden zijn met overlast door glinstering en verblinding - Behoud van uitzicht komt in gedrang - De vraag is of verlaagde plaatsing uitvoerbaar zou zijn. - Onduidelijk is wat er gebeurt met het overige groen en de wat zijn de gevolgen voor schaduw/wind en geluid? - Wie zorgt ervoor dat de panelen niet gestolen worden? - Wie doet het onderhoud? - Tevens gaat het om een hondenuitlaatgebied. Wat zijn daarvoor de consequenties? 	<p>We danken betrokkene voor de gegeven reactie. Met de verwerking daarvan in deze inspraaknota is verzekerd dat de kennis over de groenzone tussen het dorp Beek en de Rijksweg niet verloren gaat.</p> <p>Indien er sprake is van een concreet initiatief op deze locatie kunnen de door u gestelde ideeën en suggesties onderdeel vormen van de afweging om wel of niet hiervoor toestemming te geven.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

<p>Betrokkene 32</p>	
<p><i>Zienswijze</i></p>	<p><i>Antwoord</i></p>
<p>Betrokkene stelt dat er voor zijn woning een veld met zonnepanelen geplaatst kan gaan worden in de toekomst. Het gebied aan de Knapheideweg is een beschermd natuurgebied met veel rustzoekers, fietsers en wandelaars. Dat gaat zeker verstoord worden met een veld van zonnepanelen. Betrokkene heeft dit huis gekocht vanwege de prachtige plek in Groesbeek. Een veld met lelijke zonnepanelen is niet aantrekkelijk als uitzicht.</p>	<p>Het college begrijpt de zorgen van Betrokkene en waardeert zijn inbreng.</p> <p>Wat betreft zonnevelden nabij de Knapheideweg verwachten we dat dat initiatieven in deze gebieden geen eenvoudige opgave zullen zijn. Als gevolg van de inspraakreactie hebben we daarom besloten deze locatie deels te laten vervallen als zoekgebied. Meer hierover bij zienswijze 5.</p>

Dat heeft ook invloed zijn op de verkoopsom van ons huis.	Indien er sprake is van een concreet initiatief waarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend, waardoor er waardevermindering van de woning optreedt, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Of de claim ook zal worden toegekend moet blijken uit die procedure.
Betrokkene adviseert om iedereen in Groesbeek een goede subsidie te geven om op eigen dak zonnepanelen te leggen en zelf gebruik te maken van de stroom welke men opwekt.	Energieopwekking op bebouwd terrein – bijvoorbeeld op daken - heeft uiteraard ook onze voorkeur. Dit faciliteren we ook zoveel mogelijk, zoals blijkt op onze website , onder meer door het verstrekken van subsidie hiervoor. Om het goede voorbeeld te geven liggen er ook op gemeentelijke gebouwen al zonnepanelen. Het is echter niet mogelijk en wenselijk om onze inwoners en ondernemers te dwingen tot het plaatsen van zonnepanelen. Tegelijkertijd biedt het bebouwd gebied ook onvoldoende capaciteit om te kunnen voldoen aan de doelstelling in 2023. Hiervoor is meer nodig.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig het gestelde bij inspraakreactie 5.	

Betrokkene 33	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
Betrokkenen zijn tegen dat de plaatsing van zonnepanelen in een straal van 1 km om het woonadres aan de Cranenburgsestraat geplaatst worden. Het verhindert het mooie uitzicht en zal negatieve gevolgen hebben voor de woningwaarde.	<p>Het college begrijpt de zorgen van Betrokkenen en waardeert de inbreng.</p> <p>De Visie biedt echter eerst een vooral een kader voor het opwekken van duurzame energie. Het geeft daarmee een zoekrichting, maar geeft geen rechten voor concrete initiatieven. Daarvoor zal uiteindelijk een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p> <p>Op basis van de Visie kunnen initiatiefnemers eventuele mogelijkheden onderzoeken. Onderdeel daarvan is om er voor zorg te dragen dat er voldoende maatschappelijke en landschappelijke draagvlak is. Uw opmerkingen passen in dat kader.</p> <p>Indien er sprake is van een concreet initiatief waarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend, waardoor er waardevermindering van de woning optreedt, is er de mogelijkheid</p>

	om planschade te claimen. Of de claim ook zal worden toegekend moet blijken uit die procedure.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.	

Betrokkene 34	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>
De zienswijze van betrokkene heeft betrekking op twee gebieden waarvan zij denken de Visie verder verbeterd kan worden. Het gaat daarbij om uitbreiding van de zoekgebieden in: <ul style="list-style-type: none"> - Het gebied ten westen van de Querdamm. - Het gebied ten noorden van Klein Amerika tot aan de Knapheiderweg. 	Wij danken betrokkene voor het meedenken in het proces om te komen tot een degelijke Visie. Wat betreft het gebied ten westen van de zogenaamde Querdamm zijn we niet bereid het zoek uit te breiden. Dat doen we wel voor het gebied ten noorden van Klein Amerika tot aan de Knapheiderweg. Zie zienswijze nummer 4.
<i>Verwerking</i>	
De zienswijze geeft aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen overeenkomstig zienswijze 4 tot aan de Knapheiderweg.	

Betrokkene 35	
<i>Zienswijze</i>	<i>Antwoord</i>

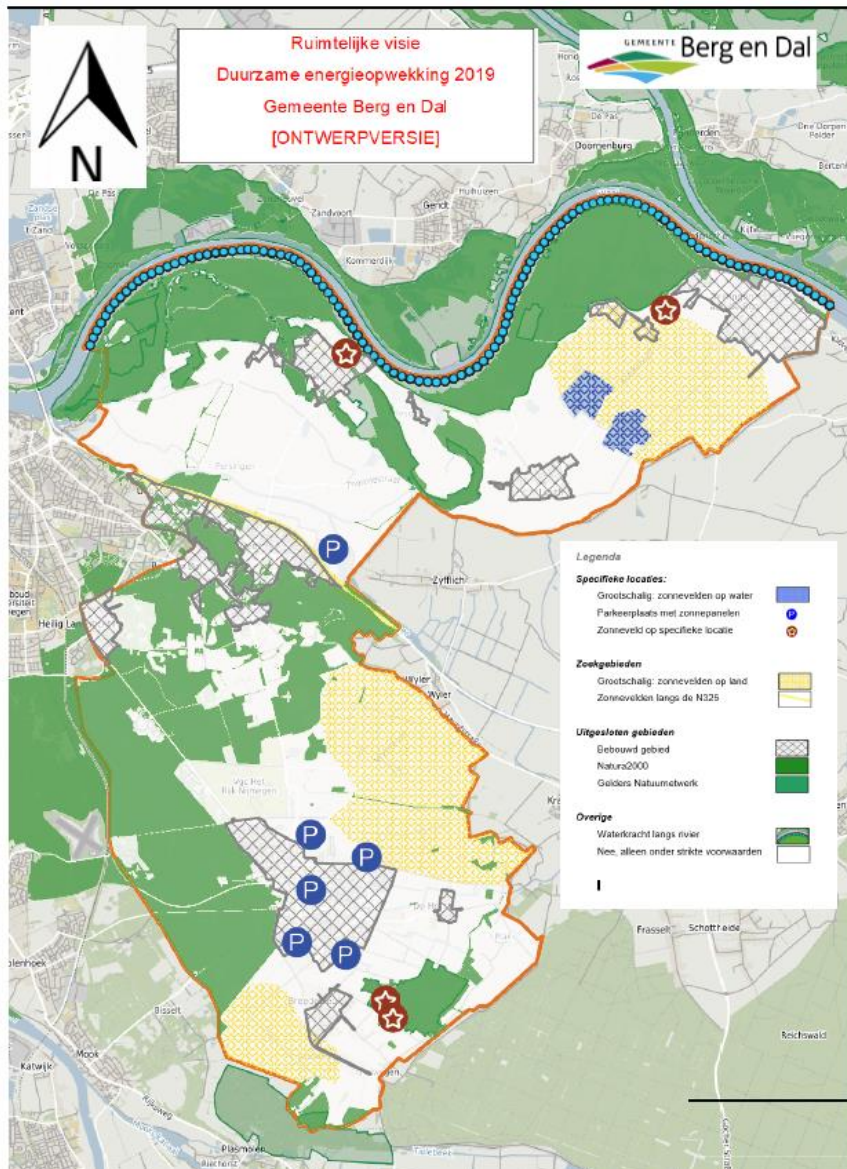
<p>Betrokkenen zijn het niet eens met het plaatsen van deze panelen. Het verhindert het weidse uitzicht en de woningen zullen in waarde dalen. Voor het toerisme zal dit een belemmering zijn.</p>	<p>Het college begrijpt de zorgen van betrokkenen en waardeert de inbreng.</p> <p>De Visie biedt echter eerst een vooral een kader voor het opwekken van duurzame energie. Het geeft daarmee een zoekrichting, maar geeft geen rechten voor concrete initiatieven. Daarvoor zal uiteindelijk een omgevingsvergunning moeten worden aangevraagd.</p> <p>Op basis van de Visie kunnen initiatiefnemers eventuele mogelijkheden onderzoeken. Onderdeel daarvan is om er voor zorg te dragen dat er voldoende maatschappelijke en landschappelijke draagvlak is. Uw opmerkingen passen in dat kader.</p> <p>Indien er sprake is van een concreet initiatief waarvoor een omgevingsvergunning wordt verleend, waardoor er waardevermindering van de woning optreedt, is er de mogelijkheid om planschade te claimen. Of de claim ook zal worden toegekend moet blijken uit die procedure.</p>
<p>Er zouden ook naar andere opties kunnen kijken, zoals het volleggen van daken, op het industrieterrein ligt nog bijna niets. Er zijn betere alternatieven in Nederland, zoals de weilanden naast de snelwegen!</p>	<p>Energieopwekking op bebouwd terrein – bijvoorbeeld op daken - heeft uiteraard ook onze voorkeur. Dit faciliteren we ook zoveel mogelijk, zoals blijkt op onze website, onder meer door het verstrekken van subsidie hiervoor. Om het goede voorbeeld te geven liggen er ook op gemeentelijke gebouwen al zonnepanelen. Het is echter niet mogelijk en wenselijk om onze inwoners en ondernemers te dwingen tot het plaatsen van zonnepanelen. Tegelijkertijd biedt het bebouwd gebied ook onvoldoende capaciteit om te kunnen voldoen aan de doelstelling in 2023. Hiervoor is meer nodig.</p>
<p><i>Verwerking</i></p>	
<p>De zienswijze geeft geen aanleiding om de ruimtelijke Visie aan te passen.</p>	

Conclusie:

Op grond van de ingediende inspraakreacties stellen wij voor om de Visie op de volgende punten aan te passen.

<i>Aanpassing</i>	<i>Onderdeel van de Visie</i>
1. Het zoekgebied ten noorden van de Wylerbaan vervalt.	1. Kaart
2. Het zoekgebied ten zuidoosten van de 1 ^e Colonjes (Klein Amerika) vervalt	2. Kaart
3. Het zoekgebied tussen de Mooksebaan en de 1 ^e Colonjes (Klein Amerika) wordt iets uitgebreid.	3. Kaart
4. De bebouwde kom van Kekerdom als onderdeel van het zoekgebied vervalt.	4. Kaart

Kenmerk: Z-16-41056, INT-19-26808

